

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce Ing. M. K.**, zastoupeného JUDr. Josefem Maškem, advokátem, se sídlem Komenského 1, Žďár nad Sázavou, proti **žalovanému Ministerstvu průmyslu a obchodu**, se sídlem Na Františku 32, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 43 784/01/4110/Ur ze dne 6. 12. 2001,

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žalovanému **se** právo na náhradu nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou, která byla podána dne 27. 12. 2001 Městskému soudu v Praze, domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. 43 784/01/4110/Ur ze dne 6. 12. 2001, kterým bylo rozhodnuto o odvolání žalobce proti předchozímu rozhodnutí správního orgánu I. stupně - Okresního úřadu - Okresního živnostenského úřadu ve Žďáru nad Sázavou č. j. Živ/O/2648/2001/Dv ze dne 24. 8. 2001 tak, že se toto napadené rozhodnutí potvrzuje a odvolání žalobce se zamítá. Předmětem správního řízení byla žalobcova žádost o udělení koncese k provádění veřejných dražeb.

Městský soud v Praze poté vydal dne 28. 6. 2002 usnesení č. j. 28 Ca 1/2002 - 16, kterým rozhodl podle § 250d odst. 2 o. s. ř. o postoupení věci Vrchnímu soudu v Praze jako soudu věcně a místně příslušnému.

Pochybení, které žalobce vytýká v záhlaví tohoto rozsudku uvedenému rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu, mělo spočívat v tom, že žalovaný nevzal při posuzování podmínky bezúhonnosti žadatele o udělení koncese v úvahu, že skutková podstata trestného činu podle § 156 odst. 1 trestního zákona, za který byl žalobce mezi jiným shledán vinen a odsouzen, byla v roce 1996 zrušena a soud měl „podle změny trestního zákona“ snížit trest i u vykonaných trestů. K této skutečnosti měl žalovaný přihlédnout a požadovanou koncesi udělit.

K žalobě se na výzvu soudu vyjádřil žalovaný způsobem věcně se shodujícím s jeho argumentací použitou v napadeném rozhodnutí. Podle žalovaného bezúhonnost patří k všeobecným podmínkám provozování živnosti fyzickými osobami, přitom za bezúhonného se podle § 6 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „živnostenský zákon“), nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání alespoň jednoho roku. Není-li splněna některá z podmínek pro provozování živnosti, mezi něž patří i bezúhonnost, nebo nesouhlasí-li s udělením koncese orgán státní správy příslušný podle přílohy č. 3 k živnostenskému zákonu, živnostenský úřad žádost o koncesi podle § 53 odst. 2 živnostenského zákona zamítne. Tímto způsobem postupoval správní orgán prvního stupně a v takovém postupu žalovaný neshledal pochybení. Za základ svého rozhodnutí ve věci samé vzal žalovaný právně rozhodné skutečnosti vyplývající z pravomocného rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou sp. zn. 2 T 400/95, jenž je podle žalovaného pro posouzení ztráty bezúhonnosti podle živnostenského zákona v případě žalobce jedině relevantní. Žalovaný poukázal na skutečnost, že v době jeho rozhodování o odvolání žalobce nebylo pravomocné rozhodnutí soudu ve věci žalobce zahlazeno, a tuto skutečnost dokládá poukazem na výpis z Rejstříku trestů žalobce ze dne 6. 12. 2001. Pokud jde o argumentaci žalobce obsaženou v žalobě, žalovaný uvádí, že mu není zřejmé, o jaký právní podklad žalobce opírá své tvrzení, že § 156 odst. 1 trestního zákona byl zrušen a „soud měl proto snížit trest i u vykonaných trestů“ a že tak postup obou správních orgánů „včetně Rejstříku trestů“ byl nesprávný. Podle žalovaného není souvislostí mezi tímto tvrzením žalobce obsaženým v žalobě a mezi skutečnostmi, které byly podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného. Žalovaný proto navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Žalobce poté, kdy byl poučen o procesní situaci nastalé po 1. 1. 2003 a související s převzetím věci Nejvyšším správním soudem a kdy byl vyzván k tomu, aby v případě, že hodlá navrhnout důkazy k prokázání žalobních bodů, které uvedl v žalobě, tak učinil ve stanovené lhůtě, a dále podal případnou repliku k vyjádření žalovaného, doručil dne 26. 5. 2003 soudu podání, ve kterém uvádí, že došlo k pochybení ve výpisu z Rejstříku trestů v souvislosti s jeho odsouzením ve věci 2 T 400/95. Podle žalobce trestní zákon podává, že je dána doba tří let pro výmaz trestu, který byl tímto rozsudkem uložen, správní orgán rozhodující ve věci v prvním stupni tak neměl vycházet z údaje, který byl ve výpisu z Rejstříku trestů nesprávně uveden, a na žalobce měl pohlížet, jako by nebyl odsouzen.

Ze správních spisů předložených žalovaným soud zjistil, že žalobce dne 30. 5. 2001 podle § 50 odst. 1 živnostenského zákona požádal o vydání koncese pro živnost provádění veřejných dražeb. Správní orgán si s ohledem na záznamy žalobce v Rejstříku trestů vyžádal trestní příkaz Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou sp. zn. 3 T 96/98 ze dne 30. 12. 1998 a rozsudek téhož soudu sp. zn. 2 T 400/95 ze dne 27. 6. 1996. Z těchto rozhodnutí vyplynulo, že žalobce byl odsouzen dne 30. 12. 1998 trestním příkazem sp. zn. 3 T 96/98 pro trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 trestního zákona k trestu odnětí svobody v trvání 12 měsíců, přitom výkon trestu byl podmíněně odložen na zkušební dobu 3 let, a dne 27. 6. 1996

rozsudkem sp. zn. 2 T 400/95 za trestné činy výtržnictví podle § 202 odst. 1 trestního zákona, poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 trestního zákona a útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 1 písm. a), § 156 odst. 3, § 155 odst. 1 písm. a) a § 155 odst. 2 písm. a) k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku. Vzhledem k tomu, že podle § 6 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona se za bezúhonného nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání alespoň jednoho roku, a soud uložil svým rozsudkem ze dne 27. 6. 1996 žalobci úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v délce 12 měsíců, správní orgán rozhodující v I. stupni uzavřel, že žalobce nesplňuje podmínky bezúhonnosti, a tím nesplňuje všeobecné podmínky provozování živnosti podle § 6 živnostenského zákona, a to za situace, kdy i stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj k udělení koncese bylo podmíněno zjištěním bezúhonnosti žadatelovy, a žádost o koncesi podle § 53 odst. 2 živnostenského zákona rozhodnutím č. j. Živ/O/2648/2001/Dv ze dne 24. 8. 2001 zamítl.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 5. 9. 2001 odvolání, které doplnil svým podáním ze dne 11. 11. 2001. Žalobce jednak namítal pochybení orgánů činných v trestním řízení v těch řízeních, ve kterých byla vydána rozhodnutí, o něž správní orgán prvního stupně opřel závěr o nesplnění podmínky bezúhonnosti žalobce, a dále pak pochybení správního orgánu prvního stupně, neboť v případě obou rozhodnutí soudu jde podle žalobce o odsouzení zahlazená, v trestních řízeních navíc nebyl prokázán jeho úmysl, žalobce nebyl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce jednoho roku a nešlo o trestné činy související s podnikáním.

O odvolání žalobce rozhodl žalovaný dne 6. 12. 2001 svým rozhodnutím č. j. 43 784/01/4110/Ur, které bylo žalobci doručeno dne 18. 12. 2001. Žalovaný se neztotožnil s námitkami žalobce, které proti napadenému rozhodnutí I. stupně uplatnil. Podle žalovaného je z rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou 2 T 400/95 ze dne 27. 6. 1996, který je z hlediska nesplnění podmínky bezúhonnosti žalobce relevantní, zřejmé, že žalobci byl za uvedené trestné činy uložen trest nepodmíněný, a to v délce jednoho roku, přitom není rozhodující, že se nejedná o trestné činy související s podnikáním, neboť nedostatek bezúhonnosti žalobce byl dovozen z § 6 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona, kde podmínka souvislosti trestného činu s podnikáním není obsažena. Žalovaný si v rámci doplnění dokazování opětovně vyžádal výpis z Rejstříku trestů za účelem ověření tvrzení žalobce, podle kterého jeho pravomocné odsouzení je již zahlazeno. Výpis z Rejstříku trestů ze dne 6. 12. 2001 podle žalovaného neprokázal důvodnost tvrzení žalobce ohledně zahlazení a žalovaný tak dospěl k závěru, že v daném případě došlo k naplnění podmínek, které vyplývají z § 6 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona, žalobce proto není pro účely živnostenského zákona bezúhonným a vzhledem k tomu, že tak žalobce nesplňuje jednu ze všeobecných podmínek provozování živnosti, nezbývá než žádost o koncesi podle § 53 odst. 2 živnostenského zákona zamítnout. Žalovaný tak podle § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů, odvolání žalobce zamítl a jím napadené rozhodnutí potvrdil.

Dnem 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jímž se mimo jiné řídí postup soudů, účastníků řízení a dalších osob ve správním soudnictví. Podle tohoto zákona se postupuje i ve věcech správního soudnictví, v nichž byla podána žaloba podle části páté hlavy druhé občanského soudního řádu, o níž soud nerozhodl do 31. 12. 2002. V souladu s ustanovením § 132 s. ř. s. tak tuto právní věc, v níž byla do 31. 12. 2002 dána věcná příslušnost Vrchního soudu v Praze, převzal a v řízení v ní pokračoval Nejvyšší správní soud, který ji podle § 130 odst. 1 s. ř. s. dokončil podle

ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., a to bez jednání, neboť účastníci řízení vyslovili s tímto postupem souhlas podle § 51 s. ř. s.

Soud tedy v rozsahu žalobcem řádně uplatněných žalobních bodů přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného a jeho postup v rámci správního řízení, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo, a shledal, že žaloba není důvodná.

Pokud jde o námitku žalobce, kterou uplatnil ve svém podání doručeném soudu dne 26. 5. 2003, pak soud vycházel z § 75 odst. 2 s. ř. s., podle něhož napadené rozhodnutí má být přezkoumáno v mezích žalobních bodů, které žalobce včas uplatnil. Ve správním soudnictví se důsledně uplatňuje dispoziční a koncentrační zásada, podle které se soud při přezkumu správních rozhodnutí může zabývat toliko těmi námitkami, které proti těmto rozhodnutím žalobce uplatnil včas ve lhůtě, kterou mu k tomu zákon stanovil.

V projednávané věci byla žaloba podána dne 27. 12. 2001 a lhůta tak pro žalobce vyplývala z § 250b odst. 1 o. s. ř., neboť žaloba byla v této době podávána podle části páté hlavy druhé o. s. ř. Jde o lhůtu dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni, neboť zvláštní zákon pro tento případ žádnou zvláštní úpravu lhůty pro podání žaloby neobsahuje. Soud k tomu dodává, že věcně shodným způsobem je tato lhůta upravena i podle aktuální právní úpravy obsažené v § 72 odst. 1 s. ř. s., podle níž lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutím bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, pokud zvláštní zákon nestanoví lhůtu jinou, a v § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s., podle níž lze žalobu rozšířit na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. Žalobci bylo rozhodnutí žalovaného, které je rozhodnutím správního orgánu vydaným v posledním stupni, doručeno dne 18. 12. 2001 a lhůta, ve které žalobce mohl podat žalobu a po jejím podání následně měnit rozsah, v jakém rozhodnutí správního orgánu napadá, uvádět příslušné důvody a rozšiřovat tak žalobní body, uplynula dne 18. 2. 2002. Po jejím uplynutí nebylo možno proti správnímu rozhodnutí žalovaného vznášet další výhrady. Zatímco žalobní bod obsažený v žalobě podané dne 27. 12. 2001 směřoval k tomu, že žalovaný nevzal v úvahu novelizaci trestního zákona a zrušení jeho § 156 odst. 1 poté, kdy toto ustanovení aplikoval soud rozhodující v trestní věci žalobce, a tedy poté, kdy žalobce byl v této trestní věci odsouzen a pozbyl tak své bezúhonnosti ve smyslu živnostenského zákona, podáním doručeným soudu dne 26. 5. 2003 byl napaden postup žalovaného, který při prokazování bezúhonnosti žalobce vycházel toliko z výpisu z Rejstříku trestů, jenž dle žalobce neodpovídal skutečnému stavu, podle kterého bylo odsouzení již zahlazeno – a na žalobce tak má být pohlíženo, jako by nebyl odsouzen. Podáním ze dne 26. 5. 2003 tak žalobce změnil rozsah, v jakém rozhodnutí žalovaného napadl, neboť důvody, které v žalobě ze dne 27. 12. 2001 učinil předmětem přezkumu soudu, věcně rozšířil. Stalo se tak ale až po lhůtě, která uplynula již dne 18. 2. 2002. Soud proto k tomuto žalobnímu bodu nepřihlédl a rozhodnutí žalovaného přezkoumal toliko v rámci námitek vymezených v samotné žalobě, která byla soudu doručena dne 27. 12. 2001.

Pokud jde o námitku žalobce, podle které § 156 odst. 1 trestního zákona byl zrušen a soud měl „podle změny trestního zákona snížit trest i u vykonaných trestů“, přičemž tak neučinil a nevzal-li ani žalovaný tuto skutečnost v úvahu, byl jeho postup nesprávný, soud vycházel předně z právní úpravy obsažené v živnostenském zákoně a v zákoně č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů.

Podle živnostenského zákona je správní orgán rozhodující ve věci povinen ve správním řízení zkoumat, zda jsou splněny podmínky provozování živnosti, přičemž nejprve je zapotřebí zkoumat podmínky všeobecné, jak jsou podávány z § 6 odst. 1 písm. a) až d) živnostenského zákona. Podle písmene c) tohoto ustanovení je jednou z podmínek provozování živnosti fyzickou osobou její bezúhonnost. Podle § 6 odst. 2 živnostenského zákona se pro jeho účely nepovažuje za bezúhonného ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestné činy uvedené pod písm. a) až c) tohoto ustanovení, pokud se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen. Podle § 2 odst. 1 věty druhé zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, údaje z evidence Rejstříku trestů slouží pro potřebu trestního, občanskoprávního nebo správního řízení a k prokazování bezúhonnosti. Podle § 15 odst. 1 tohoto zákona je výpis z Rejstříku trestů veřejnou listinou.

Skutečnosti, na jejichž základě mohou nastat účinky zahlazení, tj. že na pachatele se hledí jako by odsouzen nebyl, jsou trojího druhu. Je to jednak rozhodnutí soudu o tom, že se odsouzení pachatele zahlazuje (§ 69, 70 a 87 trestního zákona a § 363 až 365 trestního řádu). Dále jde o zahlazení odsouzení na základě rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii nebo o udělení individuální milosti, kdy může jít o akt samotného zahlazení odsouzení nebo o prominutí trestu nebo jeho zbytku s výslovně uvedeným účinkem, že se na pachatele hledí, jako by odsouzen nebyl, a konečně pak může jít o právní fikci, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen, která vzniká přímo ze zákona v souvislosti s některými druhy trestů nebo v případech upuštění od potrestání.

Samotný fakt, že v roce 1997 *(nikoliv 1996, jak uvádí žalobce)* bylo zákonem č. 253/1997 Sb. s účinností od 1. 1. 1998 zrušen v trestním zákoně § 156 odst. 3 *(nikoliv odstavec 1, jak uvádí žalobce)* a podle čl. II téhož zákona měl soud poměrně zkrátit úhrnný nebo souhrnný trest, byl-li uložen m. j. za čin, který není od 1. 1. 1998 trestným činem, nezpůsoboval účinky zahlazení, ani ex lege nenastávala změna výroku o trestu, což jsou jediné relevantní účinky - jak je výše uvedeno - který živnostenský zákon spojuje s kritériem bezúhonnosti. Pokud tedy žalovaný nepřihlédl k této skutečnosti, neporušil zákon, neboť zákon (živnostenský zákon) mu takový pokyn nedává, nespojuje totiž žádným způsobem případné změny trestněprávních předpisů s definicí bezúhonnosti. Žalovaný správně užil k důkazu výpis z Rejstříku trestů, který je veřejnou listinou a uplatňuje se tedy u něj předpoklad pravdivosti, není-li prokázán opak. Správní orgány obou stupňů neměly důvod o pravdivosti údajů uváděných ve výpisu z Rejstříku trestů pochybovat a žalobce nenabídl žádné důkazy, které by zpochybňovaly tuto veřejnou listinu.

Lze tedy uzavřít, že pokud je příslušné ustanovení trestního zákona, podle kterého bylo soudem v trestním řízení rozhodováno a z něhož vyplynula ztráta bezúhonnosti osoby, která byla v takovém trestním řízení odsouzena, poté, kdy rozhodnutí soudu v trestním řízení nabude právní moci, a kdy byl trest vykonán, dotčeno novelizací, nic to nemění na skutečnosti, že k odsouzení již došlo, pokud se na pachatele nehledí jako by odsouzen nebyl, popřípadě pokud nebylo pravomocně rozhodnuto o změně výroku o trestu.

Soud tedy po přezkoumání výroku rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, které žalobce řádně namítl, rozhodl, že žaloba není důvodná a podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji proto zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 s. ř. s. Neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovaný požadavek na náhradu nákladů neuplatnil, přitom ani ze spisu nevyplývá, že by mu prokazatelné náklady řízení vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2003

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu